

Indexy spotřebitelských cen - inflace - květen 2023

12.6.2023 - Jiří Mrázek a Pavla Šedivá | Český statistický úřad

Spotřebitelské ceny meziměsíčně vzrostly o 0,3 %. Tento vývoj byl ovlivněn zejména vyššími cenami v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v květnu o 11,1 %, což bylo o 1,6 procentního bodu méně než v dubnu.

Meziměsíční srovnání

Meziměsíčně vzrostly spotřebitelské ceny v květnu o 0,3 %. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje byly vyšší zejména ceny ovoce o 4,5 %, uzenin o 3,0 %, vajec o 5,5 %, nealkoholických nápojů o 1,4 %, vepřového masa o 1,6 % a brambor o 6,0 %. Zvýšení cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák byl ovlivněn růstem cen lihovin o 3,9 % a vína o 1,8 %. V oddíle bydlení vzrostly ceny elektřiny o 0,6 %, nájemného z bytu o 0,5 % a tepla a teplé vody též o 0,5 %. V oddíle stravování a ubytování byly vyšší ceny stravovacích služeb o 0,7 %. Vývoj cen v oddíle zdraví ovlivnilo sezónní zvýšení cen lázeňských pobytů o 4,0 %.

Na meziměsíční snižování celkové úrovně spotřebitelských cen působil v květnu především pokles cen v oddíle doprava, a to především vlivem nižších cen pohonných hmot a olejů o 3,9 %. Z potravin byly nižší zejména ceny másla o 4,2 % a polotučného trvanlivého mléka o 1,9 %.

Ceny zboží úhrnem a ceny služeb vzrostly shodně o 0,3 %.

Meziroční srovnání

„V květnu ceny oproti loňskému roku vzrostly o zhruba 11 % a svůj meziroční růst zmírňují již od února. Jediným oddílem spotřebního koše, kde ceny oproti loňsku dokonce klesly, byla doprava, a to především díky snižujícím se cenám pohonných hmot. Například nafta se v květnu na čerpacích stanicích prodávala v průměru za 31,72 Kč/l, což byla nejnižší hodnota od srpna roku 2021,“ uvádí Pavla Šedivá, vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v květnu o 11,1 %, což bylo o 1,6 procentního bodu méně než v dubnu. Toto zpomalení¹⁾ meziročního cenového růstu bylo ovlivněno zejména cenami v oddíle bydlení a v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje. V oddíle bydlení v květnu zpomalily svůj meziroční růst ceny zemního plynu na 47,6 % (v dubnu 53,1 %) a tuhých paliv na 39,4 % (v dubnu 47,6 %). V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje zmírnily svůj růst ceny chleba na 15,8 % (v dubnu 21,1 %), masa na 8,7 % (v dubnu 12,7 %), polotučného trvanlivého mléka na 5,4 % (v dubnu 19,2 %), vajec na 32,3 % (v dubnu 41,2 %). Toto zmírnění meziročního cenového růstu bylo zejména důsledkem cenového vývoje v loňském roce. Ceny másla byly meziročně nižší o 19,7 % (v dubnu pokles o 6,3 %).

Na meziroční růst cenové hladiny měly v květnu nadále největší vliv ceny v oddíle bydlení, kde kromě nákladů vlastnického bydlení vzrostly ceny nájemného z bytu²⁾ o 6,8 %, výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 12,4 %, vodného o 16,3 %, stočného o 30,3 %, elektřiny o 24,8 % a tepla a teplé vody o 41,3 %. Další v pořadí vlivu byly ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, kde se zvýšily ceny rýže o 23,2 %, margarínu a ostatních rostlinných tuků o 25,8 %, zeleniny o 21,5 % (z čehož ceny brambor byly vyšší o 22,9 %) a cukru o 58,7 %. V oddíle rekreace a kultura vzrostly ceny dovolených s komplexními službami o 17,8 %. V oddíle stravování a ubytování se zvýšily ceny stravovacích služeb

o 15,1 % a ceny ubytovacích služeb o 14,5 %. Na meziroční snižování cenové hladiny působily v květnu ceny v oddíle doprava zejména vlivem cen pohonných hmot a olejů, které byly meziročně nižší o 22,6 %.

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) se zvýšily o 3,1 % (v dubnu o 4,9 %). Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení byl 112,2 %. (Více informací: Metodická poznámka.)

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 12,5 % a ceny služeb o 8,9 %.

Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v květnu 15,8 % (v dubnu 16,2 %).

Hladina bazického indexu spotřebitelských cen k základnímu období průměr roku 2015 byla v květnu 147,6 % (v dubnu 147,2 %).

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)³⁾

Podle předběžných výpočtů vzrostl v květnu HICP v Česku meziměsíčně o 0,3 % a meziročně o 12,5 % (v dubnu o 14,3 %). Podle bleskových odhadů Eurostatu byla meziroční změna HICP v květnu 2023 za Eurozónu 6,1 % (v dubnu 7,0 %), v Německu 6,3 %. Nejvyšší byla v květnu v Lotyšsku a na Slovensku (shodně 12,3 %). Podle předběžných údajů Eurostatu byla meziroční změna HICP 27 členských zemí EU v dubnu 8,1 %, což bylo o 0,2 procentního bodu méně než v březnu. Nejvíce ceny v dubnu meziročně vzrostly v Maďarsku (o 24,5 %) a nejméně v Lucembursku (o 2,7 %).

(Více informací na internetových stránkách Eurostatu: HICP.)

¹⁾ **Zrychlení/zpomalení** růstu meziročního cenového indexu je rozdíl mezi aktuálním a předchozím meziročním indexem. Je proto závislé na změně aktuálního meziměsíčního indexu a zároveň na změně základny – meziměsíčního indexu (růstu/poklesu) ve stejném měsíci loňského roku.

²⁾ Nájemné z bytu zahrnuje jak nově uzavřené smlouvy, tak i stávající.

³⁾ HICP neobsahuje imputované nájemné.

Metoda získání dat: Přímé terénní zjišťování cen, centrální zjišťování cen a výkaznictví

Termín ukončení sběru dat: 20. kalendářní den příslušného měsíce/termín ukončení zpracování: 3. kalendářní den následujícího měsíce

Navazující publikace: 012018-23 Indexy spotřebitelských cen – základní členění (měsíční periodicita) a 012019-23 Indexy spotřebitelských cen – podrobné členění (roční periodicita)

Dokumenty na internetu: <https://www.czso.cz/csu/czso/inflace-spotrebitelske-ceny>

Termín zveřejnění další RI: 13. 7. 2023

Zveřejněno dne: 12.06.2023

Data jsou platná ke dni zveřejnění publikace.

https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-kveten-2023?mtm_campaign=rs
s